

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи

(підпис)

А.В. Доронін
(ініціали та прізвище)

« 30 » 08 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА МАГІСТРА

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 075 «Маркетинг»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Маркетинг»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

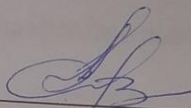
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків 2019 рік

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Науково-дослідна робота магістра» для студентів за спеціальністю «Маркетинг», освітньою програмою «Маркетинг»

« 12 » липня 2019 р., - 10 с.

Розробник: Доронін А.В., зав. каф. 602, д.е.н., професор
(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри економіки та маркетингу
(назва кафедри)
Протокол № 1 від « 30 » серпня 2019 р.

Зав. кафедри д.е.н., професор
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

І.О. Давидова
(ініціали та прізвище)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u>	Цикл професійної підготовки
Кількість модулів – 2	Спеціальність: <u>8.075 Маркетинг</u>	Навчальний рік:
Змістових модулів – 2		2019/2020
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>«Застосування методів наукового дослідження для рішення практичних питань економіки та менеджменту»</u>		Семестр
Загальна кількість годин - $32^1)/120 = 0,27$		2-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 5,5	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції
		16 год.
		Практичні, семінарські
		16 год.
		Лабораторні
		0 год.
		Самостійна робота
88 год.		
Вид контролю:	модульний контроль, залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: $32/88=0,36$

¹⁾ Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину в залежності від розкладу занять.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

- 2.1. Мета: формування знань з методології, теорії методу і процесу, психології, методичного забезпечення науково-дослідної діяльності, починаючи зі студентської наукової роботи та аспірантських досліджень.
- 2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи методології наукових досліджень» є:
 - оволодіння традиційними та сучасними інноваційними методами наукових досліджень систем і процесів менеджменту;
 - оформлення результатів наукових досліджень та складання звітів з науково-дослідної роботи.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми здобувачі освітньо-наукового ступеня "магістр" набувають таких компетентностей:

знати:

- сутності понять і категорій методологій наукових досліджень;
- методики дослідження, їх зміст і принципи розробки;
- планування науково-дослідних робіт;
- організацію науково-дослідної роботи магістрів;
- специфіку наукового пізнання;
- зміст та структуру процесу наукового дослідження;

вміти:

- вибирати об'єкти наукового дослідження;
- застосовувати теоретичні та емпіричні методи дослідження;
- розробляти етапи та форми процесу наукового дослідження;
- формувати та обґрунтовувати наукові гіпотези;
- проводити дослідження.

2.4. Міждисциплінарні зв'язки:

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну даної дисципліни
Економіко-математичні методи та моделі (оптимізаційні методи та моделі) Економічний аналіз Економіко-математичні методи та моделі (економетрика)	Економічна безпека підприємства Підприємництво: технологія та стратегія Економічне управління підприємством Методи економіко-статистичних досліджень

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософські проблеми наукового знання

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Вступ до навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень». Методологія: сутність, зміст, поняття.

Поняття про діяльність людини: пізнавальну (гносеологічну), аксіологічну, праксіологічну. Наука як результат і особливий вид пізнавальної діяльності людини.

Роль філософії в обґрунтуванні проблем наукового дослідження. Логічний аналіз об'єкта, суб'єкта і предмета методології наукового дослідження. Зміст, структура і значення курсу для наукової підготовки спеціаліста, магістра, аспіранта.

Тема 2. Проблеми наукового пізнання в історії філософії

Специфіка пізнавального ставлення людини до світу. Поняття гносеології та її місце в системі філософського знання. Особливості пізнання природної соціокультурної й духовної сфер. Проблема пізнання світу. Агностицизм і його основні різновиди. Проблеми наукового пізнання у філософії ХУІІІ-ХІХ ст. Класична наука і філософська епістемологічна рефлексія. Споглядальна концепція пізнання. Принцип відображення (Локк, Гольбах). Діяльнісна концепція пізнання. Принцип конструктивізму (Кант, Фіхте). Гегелівська гносеологія. Принцип тотожності. Марксистська концепція пізнання. Принцип практики (Маркс, Енгельс). Неокласична наука і філософська епістемологічна рефлексія. Неопозитивістська концепція пізнання (Мах, Авенаріус). Прагматична пізнавальна концепція (Ч. Пірс, У. Джемс, Дж. Дьюї). Проблеми теорії пізнання у філософії неотомізму (Веттер, Марітен). Феноменологія Гуссерля. Філософія і методологія соціальних наук. Специфіка соціального пізнання.

Тема 3. Діалектичні та логічні основи наукового пізнання

Діалектика як система принципів, законів і категорій. Закони та категорії діалектики в науковому дослідженні. Поняття принципів діалектики та їх роль у науковому пізнанні. Принцип об'єктивності, всебічності та взаємозв'язку, розвитку, історичного й логічного в науковому пізнанні. Закони єдності та боротьби протилежностей, якості і кількості, заперечення та їх роль у процесі пізнання. Категорії діалектики, їх роль у пізнанні реального світу. Одиначне, особливе

та загальне, сутність і явище, причина і наслідок, зміст і форма, необхідність і випадковість, можливість і дійсність у процесі пізнання предметів та явищ матеріального і духовного світу.

Значення діалектики в науковому пізнанні та практичній діяльності людей.

Формальна логіка у науковому пізнанні. Поняття про логічний закон. Закони логіки - форма вираження внутрішніх суттєвих структурних зв'язків наших думок, які відображують закономірні зв'язки буття реального світу. Співвідношення законів формальної та діалектичної логіки. Закон тотожності, його сутність і об'єктивна основа. Вимоги закону визначеності та однозначності думки у процесі наукового пізнання. Значення закону суперечності для пізнавальної та практичної діяльності людей. Закон виключеного третього, його визначення та логічний зміст. Об'єктивні основні вимоги цього закону. Роль закону виключеного третього в науковій і практичній діяльності людей. Закон достатньої підстави, його сутність та основні вимоги. Логічні помилки, пов'язані з порушенням вимог закону. Значення цього закону в науково-пізнавальній і практичній діяльності людей у різних сферах суспільного життя. Поняття аргументацій, доказу та їх структура. Види і правила доказу в процесі наукового пізнання. Прямий і непрямий докази. Основні правила, що впливають із законів тотожності, несуперечності та достатньої підстави, яких слід дотримуватись у процесі наукового пізнання. Поняття спростування та його логічна структура. Значення аргументації та доказу в пізнанні, науці.

Тема 4. Специфіка наукового пізнання

Наука в системі суспільства. Відмінність наукового пізнання від звичайного, художнього та інших способів пізнання дійсності. Головні ознаки наукового пізнання. Дисциплінарний та міждисциплінарний аналіз науки. Специфіка філософська - методологічного дослідження науки. Позитивізм - неопозитивізм - постпозитивізм як світогляд і методологія наукового пізнання.

Поняття об'єкта та предмета наукового дослідження. Поняття про метод, методологію та рівні наукового дослідження. Змістовна і формалізована методологія. Види змістовної методології: філософська, загальнонаукова, конкретно наукова. Типологія методів наукового пізнання: філософські, загальнонаукові, загально логічні, емпіричні й теоретичні.

Рівні наукового дослідження: емпіричний і теоретичний, їх відмінність за предметом, методами і формами наукового знання.

Тема 5. Концептуальні основи наукового знання

Передумови наукового мислення і діяльності. Експлікація поняття і теорій науки. Необхідні умови коректного наукового пояснення. Пізнавальний статус наукових законів моделі розвитку науки. Демаркація від індивідуальних психологічних, колективістських умов. Сцієнтизм і антисцієнтизм. Наукове і ненаукове знання. Форми ненаукового знання. Наука як соціокультурний феномен. Наукова картина світу та її еволюція. Різні моделі раціональності. Концептуальні й світоглядні засади наукового знання.

Поняття синергетики й евристики. Взаємозв'язок епістемології і соціальної філософії.

Тема 6. Зміст та структура процесу наукового дослідження. Проблема істини

Основні проблеми гносеології. Логіка пізнавального ставлення людини до світу (оптимізм, скептицизм, агностицизм). Суб'єкт і об'єкт наукового дослідження. Дослідження як відображення і як творчість. Об'єктивне та суб'єктивне в гносеологічному образі.

Чуттєве пізнання та його основні форми. Логічне пізнання та його основні форми. Інтуїція та її роль у раціональному пізнанні. Діалектика чуттєвого та раціонального в процесі наукового дослідження. Сутність сенсуалізму, емпіризму, раціоналізму та ірраціоналізму.

Проблема істини у філософії та науці. Істина та її роль у науковому дослідженні. Об'єктивність і конкретність істини. Діалектика абсолютного та відносного в істині. Істина та помилкова думка. Критерії наукового пізнання та знання. Гносеологічні функції практики.

Специфіка дослідження соціальної дійсності. Суспільство як об'єкт соціального дослідження. Людина як об'єкт і суб'єкт наукового пізнання. Соціальні потреби, інтереси та їх вплив на процес дослідження суспільних явищ.

Модульний контроль

Змістовий модуль 2. Організація науково-дослідної роботи

Тема 7. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження

Основні етапи наукового дослідження і логіка їх пізнавального циклу. Виявлення, формування і постановка наукової проблеми як однієї з форм наукового знання. Практичні та теоретичні причини, що зумовлюють постановку проблеми. Сутність, характер і шляхи вирішення наукової проблеми.

Виявлення і нагромадження фактів дійсності - важливий етап у науковому дослідженні. Поняття про факти дійсності, їх види та зміст. Відмінність між фактом-подією та науковим фактом. Логіка виявлення фактів дійсності, їх пояснення та узагальнення.

Формування та обґрунтування наукових гіпотез як процес поглиблення наукового дослідження. Види гіпотез та їх роль у дослідженні явищ і процесів реальної дійсності. Значення гіпотез у прогнозуванні розвитку матеріального та духовного світу.

Формування наукової теорії - основний етап у процесі наукового дослідження. Поняття наукової теорії, її сутності та структури. Ознаки і функції наукової теорії. Роль теорії у формуванні та розвитку знань, науки, наукової картини світу. Наука як особливий вид духовного виробництва, пізнавальної діяльності вчених.

Тема 8. Рівні та методи наукового дослідження

Поняття про емпіричні та теоретичні рівні наукового дослідження. Методи нагромадження емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах емпіричного знання. Методи спостереження, вимірювання, опису, експерименту та їх роль у дослідженні.

Методи теоретичного узагальнення емпіричного матеріалу та вираження його в різних формах теоретичного знання. Загальнонаукові та загальнологічні методи наукового пізнання. Аналіз і синтез. Порівняння, абстрагування та узагальнення. Індукція, дедукція та аналогія. Моделювання і формалізація. Системний аналіз. Програмно-цільовий підхід. Комплексні дослідження.

Аксиоматичний і гіпотетико-дедуктивний методи. Порівняльний і структурно-функціональний методи. Логіко-математичний та імовірнісний методи. Історичний і логічний методи. Сходження від абстрактного до конкретного. Емпіричні методи дослідження у групі економічних наук. Ситуаційні методи, що використовуються у менеджменті та маркетингу. Методи порівнянь, групувань, табличних, графічних, балансових, індексних, ланцюгових підстановок. Лінійне програмування. Теорія масового обслуговування. Методи ділових ігор. Контент-аналіз. Кластерний аналіз. Діагностування. Матричний метод. Дисперсійний, комерційний, регресійний аналіз. Прогностичні методи. Методи експертних оцінок. Статичні та динамічні моделі. Методи перевірки результатів наукового дослідження.

Тема 9. Організація науково-дослідної роботи магістрів

Види та форми науково-дослідної роботи магістрів. Класифікація наукових досліджень. Теоретичні, експериментальні дослідження. Фундаментальні і прикладні дослідження. Пошукові, описові, причинно-наслідкові та прогностичні дослідження. Кабінетні і польові дослідження. Дослідження, які проводяться самостійно суб'єктом. Дослідження, що проводяться спеціалізованими дослідницькими фірмами. Дослідження, які проводяться спільно. Науково-дослідна робота (НДР) магістрантів у навчальний та у позанавчальний час.

Реферування літератури. Виконання магістерської роботи. Обґрунтування теми, розроблення її змісту, проведення наукового дослідження, апробація результатів дослідження у практиці діяльності підприємств-об'єктів дослідження. Написання наукової доповіді, статті.

Планування науково-дослідної роботи магістрантом. Складання індивідуального плану роботи магістранта. Розроблення календарного плану виконання випускної науково-кваліфікаційної роботи. Розроблення плану впровадження результатів наукових досліджень.

Тема 10. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику

Систематизація результатів дослідження. Види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Докази гіпотези, висновки та рекомендації, науковий експеримент, коригування попередніх пропозицій, літературний огляд дослідження. Викладення висновків та рекомендацій

у вигляді реферату, наукової статті, тез доповіді, звіту про виконану науково-дослідну роботу, курсової, випускної магістерської роботи. Види рефератів: наукові, інформативні. Зміст та вимоги до рефератів. Наукова стаття. Звіт про НДР.

Звіт про науково-дослідну роботу, його зміст і методика складання. Сутність звіту з НДР. Архітектура звіту з НДР: титульний аркуш, зміст, список виконавців, реферат, основна частина звіту, висновки, рекомендації, список використаних джерел, додатки. Вимоги до складання звіту згідно з ДСТУ 3008-95.

Впровадження результатів завершених досліджень та розрахунок їх ефективності. Кінцеві результати НДР, місце і форми їх застосування. Порядок впровадження результатів НДР у практичну діяльність підприємств. Відповідальність за впровадження НДР. Здавання замовнику НДР. Акти здавання - приймання готової продукції НДР, їх зміст.

Ефективність результатів наукових досліджень та її критерії. Економічна, науково-технічна, соціальна ефективність. Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень.

Модульний контроль

Модуль 2

Індивідуальне науково-дослідне завдання «Застосування методів наукового дослідження для рішення практичних питань економіки та менеджменту»

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	денна форма		
		у тому числі		
		л	п	с.р.
1	2	3	4	7
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Філософські проблеми наукового знання				
1. Вступ до навчальної дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень». Методологія: сутність, зміст, поняття	8	1	1	6
2 Проблеми наукового пізнання в історії філософії	8	1	1	6
3. Діалектичні та логічні основи наукового пізнання	10	1	2	7
4. Специфіка наукового пізнання.	8	1	1	6
5. Концептуальні основи наукового знання.	8	1	1	6
6. Зміст та структура процесу наукового дослідження. Проблема істини.	11	2	2	7
Модульний контроль	1	1		
Разом за змістовим модулем 1	54	8	8	38
Змістовий модуль 2. Організація науково-дослідної роботи				
7. Основні етапи та форми процесу наукового дослідження	14	2	2	10
8. Рівні та методи наукового дослідження	14	2	2	10
9. Організація науково-дослідної роботи магістрів	14	2	2	10
10. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику	13	1	2	10
Модульний контроль	1	1		
Разом за змістовим модулем 2	56	8	8	40
Разом за модулем 1	110	16	16	78
Модуль 2				

Індивідуальне завдання	10			10
Усього годин	120	16	16	88

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діалектичні та логічні основи наукового пізнання	2
2	Зміст та структура процесу наукового дослідження.	2
Разом		4

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Конструювання економіко-математичної моделі та оцінка адекватності та працездатності моделі .	2
2	Планування експерименту для застосування кореляційного аналізу	2
3	Планування експерименту для застосування дисперсійного аналізу	2
4	Планування експерименту для застосування регресійного аналізу	2
5	Планування експерименту для вирішення оптимізаційних завдань	2
6	Особливості планування експерименту у виробничих умовах	1
7	Розрахунок економічної ефективності наукових досліджень	1
Разом		12

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Кабінетні та польові дослідження.	6
2	Класифікація видів соціологічних досліджень	6
3	Особливості соціологічного експерименту	6
4	Проблема вимірювання в соціологічних експериментах	6
5	Метод дрібних реплік	6
6	Процедури та етапи створення ділової гри.	6
7	Функціонально-вартісний аналіз	6
8	Методи визначення достовірності результатів дослідження	6
9	Програма реалізації моделі.	6
10	Критерії ефективності теоретичних та прикладних досліджень	6
11	Комплексна оцінка ефективності наукових робіт	6
12	Критерії продуктивності праці науковця	6
13	Критерії ефективності науково-дослідної організації	6
14	Індивідуальні завдання	10
Разом		88

8. Індивідуальні завдання

Виконання РР : «Застосування методів наукового дослідження для рішення практичних питань економіки та менеджменту»

9. Методи навчання

Пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, ілюстрування, демонстрування, практичні роботи, опитування, тестування.

10. Методи контролю

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль знань студентів здійснюється під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи або рівня знань студента за певними змістовими модулями. Поточний контроль знань студентів планується викладачем у кількості, достатній для засвоєння навчальної дисципліни, але не менше 2-х на семестр. До поточного контролю знань відносяться: тестування, експрес-контроль за лекційним та практичним курсами, модульний контроль за лекційним курсом, виконання та захист лабораторних робіт і практичних занять, тематичні опитування, доповіді тощо.

11. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

11.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	6	0...30
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	0...5	4	0...20
Модульний контроль	0...10	1	0...10
Виконання і захист РГР	0...30	1	0...30
Усього за семестр			0...100

Семестровий контроль (іспит/залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту/заліку. Під час складання семестрового іспиту/заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

12.2 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі практичні роботи та розрахунково-графічну роботу.

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі практичні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах.

Відмінно (90 - 100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати одержанні знання.

Шкала оцінювання; бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90-100	Відмінно	Зараховано
75-89	Добре	
60-74	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

12. Методичне забезпечення

1. Момот В.М. Методологія наукових досліджень. Конспект лекцій. 2011

13. Рекомендована література

Базова

1. Білуха Н.Т. Основи наукових досліджень. – К., Вища шк. 1997.
2. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / І.М. Грищенко. -К., 2001.
3. Єріна А.М. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / А.М. Єріна. - К. : Центр навч. л-ри, 2004.
4. Канке В.А. Основные философские направления в концепции науки / В.А. Канке. - М., 2000.
5. Крушельницька О.В. Методологія і організація наукових досліджень. – К., 2004.
6. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник / В.М . Шейко , Н.М . Кушнарєнко . —6-те вид. , переробл. і доповн. — К . : Знання, 2008 . — 310 с.

Допоміжна

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1–2003, ІДТ). — Видання офіційне. — К.: Держспоживстандарт України, 2007. — 124 с. — (Система стандартів з інформації, бібліотечної і видавничої справи).
2. Економічні дослідження (методологія, інструментарій, організація, апробація): навч. посіб.; за ред. д.е.н., проф., акад. НАПН України А.А. Мазаракі. -К. : Київ. над. торг.-екон. ун-т, 2010.
3. Клименюк О.В. Методологія та методи наукового дослідження: навч. посіб. / О.В. Клименюк. - К. : Міленіум, 2005.
4. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень [Текст]: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсєєв. — 3-е вид., перероб. і допов. — К.: ВД «Професіонал», 2005. — 240 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Про практичну підготовку студентів // http://old.mon.gov.ua/images/newstmp/2009_1/09_02/1_9_93.doc
2. Сайт кафедри <http://faculty6.khai.edu/ru/site/kafedra-menedzhmenta.html>